

Çocuklar için Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18934>

Özet

Çocuklar için Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri (ÇDSKE), dünyaca kabul görmü? bir psikolojik ölçüm arac? olan Spielberger Durumluk-Sürekli Kayg? Envanteri'nin (STAI) çocuk ve ergen popülasyonlar?na özgü olarak geli?tirilmis? versiyonudur. Bu envanter, bireyin hem anlık, geçici kayg? durumlar?n? (**Durumluk Kayg?**) hem de genel e?ilimini yansıtan daha kalıcı ki?ilik özelli?ini (**Sürekli Kayg?**) ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Türkiye'deki uyarlama çalışması? Özusta tarafından 1993 yılında yapılmış? olup, ölçeğin kültürel geçerlili?ini ve güvenilirli?ini Türk popülasyonunda test etmeyi amaçlamıştır.

ÇDSKE, 9 ila 12 yaş? aralığındaki çocukların kayg? düzeylerini hızlı ve güvenilir bir şekilde de?erlendirmek için yaygın olarak kullanılan bir araçtır. Ölçek, özellikle klinik araştırmalarda, okul ortamlarında ve psikolojik danışmanlık süreçlerinde kayguya bağlı sorunların erken tespiti ve müdahale planlarının oluşturulması için temel veri sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kayg?, Çocuk Psikolojisi, Durumluk Kayg?, Sürekli Kayg?, Ölçek Uyarlaması, **Psikometri**, Envanter, Çocuklar.

Yazarlar

Charles D. Spielberger (Orijinal Geliştirici), Öle Özusta (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Çocuklar için Durumluk-Sürekli Kayg? Envanteri'nin temel amacı, 9 ila 12 yaş? arasındaki çocuklarda kayg? düzeylerinin hem durumsal hem de sürekli boyutlarda nicel olarak de?erlendirilmesidir. Bu ölçüm, çocukların günlük yaşamlarında veya belirli stresli olaylar karşısında deneyimledikleri duygusal tepkilerin şiddetini ve sıklığını belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında iki temel ihtiyaç karşılar: Birincisi, akut stresörlere verilen anlık duygusal tepkileri saptamak (Durumluk Kayg?); ikincisi, kaygılı olma eğilimi gösteren ve kronik olarak yüksek stres altında bulunan bireyleri tanımlamaktır (Sürekli Kayg?). Bu ayrımla, terapötik müdahalelerin hedefinin doğru belirlenmesi açısından hayati önem taşır.

Yapı

ÇDSKE, temelde iki farklı ancak ilişkili psikolojik yapıyı ölçer: **Durumluk Kayg?** (State Anxiety) ve **Sürekli Kayg?** (Trait Anxiety). Ölçek, genellikle bu iki yapıyı ölçen 20'er maddeden oluşan ayrı alt ölçeklerden meydana gelir.

Durumluk Kayg? alt ölçe?i, belirli bir anda, belirli bir durumda hissedilen geçici yo?unluktaki kayg?, gerginlik ve otonom sinir sistemi uyar?lmas? gibi ho? olmayan duygusal durumlar? ifade eder. Sürekli Kayg? alt ölçe?i ise, ki?inin ya?am durumlar?na bak?lmaks?z?n, tehdit edici durumlar? alg?lama ve bunlara kayg?yla tepki verme e?ilimini yans?tan, nispeten karar? ve kal?c? bir ki?ilik özelli?idir. Bu iki boyutun ölçülmesi, kayg?n?n do?as?na dair kapsaml? ve ay?rt edici bir profil sunar.

Geçerlik

Özusta (1993) taraf?ndan gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türk kültürü ve popülasyonu üzerindeki geçerlik çal??malar? incelenmi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren temel bir psikometrik özelliktir.

Uyarlama çal??mas?, genellikle yap? geçerli?ini test etmek için faktör analizi yöntemlerini kullanm??t?r. Bu analizler sonucunda, orijinal STAIC'in iki faktörlü yap?s?n?n (Durumluk ve Sürekli Kayg?) Türk çocuk örnekleminde de korundu?u ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?i gösterilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er geçerlik ölçütleri (örne?in, bilinen gruplar ayr?m? ve ölçüt ba??ml? geçerlik) aç?s?ndan da tatmin edici sonuçlar elde edildi?i rapor edilmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçümün zamana ve ko?ullara göre tutarlıl??n? ifade eder. Çocuklar için Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri'nin güvenilirli?i, Özusta (1993) çal??mas?nda iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir.

Sürekli Kayg? alt ölçe?i, sabit bir özelli?i ölçtü?ü için genellikle yüksek (0.75 ve üzeri) iç tutarlılık katsay?lar?na sahiptir ve test-tekrar test korelasyonlar? güçlüdür. Durumluk Kayg? alt ölçe?i ise, do?as? gere?i daha de?i?ken oldu?u için test-tekrar test güvenilirli?i dü?üktür, ancak tek bir uygulama an?nda maddeler aras? iç tutarlıl??n?n yeterli olmas? beklenir. Türk örnekleminde elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarlı ölçümler sa?lad??n?n teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuklar için Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri'nin faktör yap?s?, kuramsal olarak iki ba??ms?z faktörden olu?ur. Bu faktörler, Durumluk Kayg? ve Sürekli Kayg? olarak adlandırılır. Orijinal ölçek bu iki faktörlü yap?y? desteklemektedir.

Türkçe uyarlama sürecinde, ?. Özusta taraf?ndan gerçekleştirilen faktör analizi, ölçe?in Türkçe formunun da bu orijinal iki faktörlü yap?y? korudu?unu do?rulam??t?r. Bu sonuçlar, ölçe?in Türkçe konu?an çocuk popülasyonunda da kayg?n?n bu iki temel boyutunu ayr??t?rarak ölçebilme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Maddelerin faktör yükleri, ölçe?in yap?s?n?n kültürel

ba?lamda sa?lam oldu?unu kan?tlar niteliktedir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Çocuklar?n anlamas? kolay, genellikle 3 seçenekli yan?t format? kullan?lr (Örn: Hemen hemen hiç, Bazen, Ço?u zaman).

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal) ve çok say?da uluslararası çevirisi mevcuttur.

Population Group: Çocuklar ve Ergenler.

Age Group: Genellikle 9-12 ya? (?lkokul son s?n?f ve ortaokul ba?lang?c? öğrencileri).

Population Details: Türkiye'deki genel popülasyon ve klinik örneklemeler üzerinde uyarlanm??tr.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde, kalem-ka??t testi veya dijital formatta uygulanabilir. Uygulama süresi, 40 maddelik toplam ölçek için yakla??k 15-20 dakikad?r.

Anahtar Kelimeler

STAIC, Psikolojik Ölçüm, Durumluk-Sürekli Ayr?m?, Spielberger, Çocuk Sa?l???, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Orijinal yazar için kamuya aç?k ORCID bilgisi mevcut de?ildir).

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Uyarlama çal??mas? 1993 tarihlidir ve güncel ileti?im bilgileri tezin yay?mland??? kurumdan talep edilebilir).

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Uyarlama çal??mas?nın yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Çocuklar için Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri'nin orijinal versiyonu (STAIC) telif haklarıyla korunan ticari bir ölçektir. Bu nedenle, klinik veya geni? çaplı ara?tırma kullan?mlar? için ölçe?in yasal da??t?mc?s? olan kurumlardan lisans ve izin alınmas? ve ücret ödenmesi gerekmektedir.

Türkiye'deki uyarlama çal??mas? **1993** y?!?nda tamamlanm??t?r. Çal??man?n referans bilgisi a?a??daki gibidir:

Özusta, ?. (1993). *Çocuklar için durumluk-sürekli kayg? envanterinin uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kaynaklar

Özusta, ?. (1993). *Çocuklar için durumluk-sürekli kayg? envanterinin uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L., & Lushene, R. E. (1970). *Manual for the State-Trait Anxiety Inventory*. Consulting Psychologists Press, Palo Alto, CA. (Orijinal Ölçek Kayna??)

Çocuklar ?çin Spielberger Durumluk- Sürekli Kayg? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle kamuya aç?k kaynaklarda sa?lanmamaktad?r ve bu akademik giri?te sunulmam??t?r. Maddeler, Özusta (1993) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?n?n eklerinde veya ölçe?in lisanslı kullan?m k?lavuzunda yer almaktad?r.